

Logopédia otthon – Mit tehet a szülő otthon annak érdekében, hogy gyermeke szépen beszéljen?

Az óvoda utolsó évében, az ötödik életév betöltését követően kerül sor logopédiai vizsgálatra, melynek részét képezi a beszédhangok szűrésén túl a nyelvi képességek felmérése is. A logopédusok 2017 szeptemberétől a 3-4 év közötti gyermekek felmérését is fogják végezni abból a célból, hogy a megkésett beszédfejlődés felismerése minél korábban megtörténjen. A szeptemberi szűrést követően terápiába került gyermeknél a következő területek voltak érintettek:

- artikulációs hibák → hangkihagyás, hangcsere, interdentális hangképzés,
- beszédészlelés, beszédértés területén mutatkozó nehézségek,
- megkésett beszédfejlődés,
- valamint a nyelvlökéses nyelés.

A logopédiai foglalkozásokra heti egy-két alkalommal kerül sor. A szülő is nyomon követheti a terápiás munkát, hiszen minden óra anyagát a logopédus a gyermek füzetébe ragasztja. A közös munka akkor lesz igazán hatékony, ha a szülő a gyermekkel otthon is elvégzi a kijelölt gyakorlatokat, feladatokat.

A közös, gyermekünkkel végzett ügyesítő gyakorlatok már a legkorábbi életkorban elkezdhetők otthon is. E gyakorlatok több területet is érinthetnek:

- Az artikulációs mozgásokat ügyesítő gyakorlatok:

□ Hangutánzás:

Síró baba – OÁ-OÁ Csacsi

– IÁ-IÁ

Farkas – AÚ-AÚ Malac

– UI-UI

Érdeemes képet rajzolni, vagy nyomtatni a hangokhoz társított babához és az állatokhoz. A gyakorlatot egy héten többször is érdemes eljátszani.

- Nyelvgyakorlatok

A nyelv közös és mókás tornáztatása a gyermekkel közösen:

- A nyelv előre nyújtása, majd visszahúzása a szájba.
- A nyelv kukucskáljon a száj egyik sarkától a másik sarkáig.
- A száj bekenése a gyermek számára finom étellel (lehet lekvár, nutella, csokikrém), majd a gyermek a nyelvével körbe-körbe haladva nyalja le a szájáról.
- A nyelv kiránduljon fent, a fogunk mögött a padlástól, le, a fogunk mögé, a pincéig.
- Mossuk meg a fogunkat a nyelvünkkel fent és lent is. (Itt is lehet rá finomságot kenni, hogy élvezetesebbé tegyük a játékot.)

A Grimassimix (Piatnik) társasjáték is a szülő segítségével lehet az arc és a nyelv megtornáztatásakor.

- Fúvó- és szívógyakorlatok

- Vattapamacs gombócok fújása (mérete fúvasonként változtatható).
- A gyermek igyon minden nap szívószállal (lehet innivalót, vagy joghurtot is).

Bármely életkorban fejlesztő hatásúak a rövid, mozgáshoz kötött gyermekversek, vagy mondókák közös eljátszása:

Ujjainkat mozgatjuk, (előre nyújtott karral mozgatjuk az ujjainkat)

karjainkat forgatjuk, (karkörzés előre)

előre-hátra hajolunk, (csípőre tett kézzel előre, majd hátra hajolunk) és

a végén tapsolunk. (tapsolunk ritmusra)

Számos mondókás könyv közül tud a szülő válogatni, javasolt Szabó Borbála: Mozdulj rá!, vagy Rosta Katalin-Rudas Zsuzsanna-Kisházi Gergely: Hüvelykujjam almafa című kiadványa. Fontos, hogy minden nap olvassunk mesét a gyermeknek, akár több részletre szétbontva, s próbáljuk meg közösen értelmezni, hogy biztosak lehessünk benne, hogy a gyermek megértette azt. A mese leginkább kedvelt részleteit közösen meg is rajzolhatjuk, vagy bábok segítségével el is játszhatjuk. Kisebb, 3-4 éves gyermekekkel labdát gurítva ciklikus sorokat is ismételhetünk (mamama, papapa, bababa, nanana). Szókincs bővítéséhez a

Böngésző könyvesalád (Tavaszi, Nyári, Őszi, Téli és Éjszakai – Naphegy Kiadó) javasolt, melyhez játékos feladatgyűjtemény is készült (Böngésszünk együtt).

E játékos feladatok segítségével a szülő otthon is sokat tud tenni annak érdekében, hogy gyermeke nyelve, artikulációs mozgásai ügyesedjenek, beszédértése és beszédészlelése fejlődjön, valamint szókincse is bővüljön. A közösen végzett játékos tevékenységek biztosítják a gyermek harmonikus és kiegyensúlyozott lelki, valamint anyanyelvi fejlődését. A logopédiai gyakorlással töltött közös idő a család számára is örömforrás, hiszen együtt játszhatunk gyermekünkkel, miközben játékosan tanulhatunk, ügyesedhetünk is.

Molnár Nikoletta

logopédus, szurdopedagógus

okleveles gyógypedagógus

szakvizsgázott pedagógus